

УДК 633.15:527.5.559.534

ФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ УРОЖАЮ ГІБРИДАМИ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКУ СІВБИ

Гойсюк С.О. кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва, селекції та
насінництва
e-mail: rsn@pdatu.edu.ua

Мулик Б.І. студент магістратури факультету агротехнологій і
природокористування ПДАТУ
Подільський державний аграрно-технічний університет

Дослідженнями проведеними в Україні встановлено, що збільшення виробництва зерна кукурудзи обмежується впливом значної кількості природних чинників. Найбільш вагомими із них вважаються – строк сівби, густота рослин та біотип гібриду. Підтвердженням цьому є, саме формування елементів структури урожаю, тобто результат дії комплексу чинників досліду, таких як: довжина і маса початку, кількість рядів зерен, маса 1000 насінин та вихід зерна з початку можуть суттєво змінюватись і в результаті аналізу їх зміни можна виявити оптимальне поєднання зазначених факторів.

Тому для обґрунтування впливу строку сівби ми детально проаналізували перелічені елементи структури урожайності кукурудзи на зерно в умовах ТОВ «Енселко – південь» Віньковецького району Хмельницької області.

За результатами аналізу структури урожаю гібридів кукурудзи на зерно нами було встановлено, що гібрид ДКС 3507 формував найбільшу довжину початку 19,5 см (табл. 1) від сівби його при середньодобовій температурі ґрунту + 10 °С. Найкоротший початок у гібрида ДКС 3507 становив 19,1 см від сівби його при середньодобовій температурі ґрунту + 12 °С. У гібриду ДКС 3705 показники були аналогічні, про те, початок був дещо більшим на 1,2 – 1,5 см порівняно із ДКС 3507. Але це пояснюється біологічною особливістю розвитку початку у гібридів.

Найбільша маса початку в гібриду ДКС 3507 була на рівні 188,5 г від сівби його при середньодобовій температурі ґрунту + 10 °С, незначно, але меншим він був на варіантах за сівби його при температурі + 8 °С – 182,8г, та при + 12 °С – 180,3г.

Що до гібриду ДКС 3705, то найбільшу масу початку він формував на варіанті від сівби його при середньодобовій температурі ґрунту + 10 °С – 206,3 г, і це було на 17,8 г більше порівняно з контрольним варіантом. Маса початку

на інших варіантах теж різнилася порівняно до гібриду ДКС 3507, про те була більшою.

Таблиця 1

**Структура урожаю гібридів кукурудзи
(середнє 2016 – 2017 рр.)**

Строк сівби (середня добова температура грунту під час сівби)	Елемент структури				
	Довжина початку, см	Маса початку, г	Кількість рядів зерен, шт	Маса 1000 зерен, г	Вихід зерна, %
ДКС 3507					
+ 8 °С	19,2	182,8	14	284,5	86
+ 10 °С (контроль)	19,5	188,5	14	285,1	87
+ 12 °С	19,1	180,3	14	283,7	85
ДКС 3705					
+ 8 °С	20,6	204,9	14	291,1	86
+ 10 °С	21,0	206,3	14	292,9	87
+ 12 °С	20,3	202,7	14	290,6	85

Середня кількість рядів зерен у гібридів складала - 14. Вона була в середньому на всіх варіантах досить стабільною величиною, і це пояснюється біологічною особливістю гібридів.

Маса 1000 зерен дуже чітко варіювала відповідно до строку сівби, і залежала від цілого ряду чинників: живлення, вологи і тепла, а найвагомішим на період формування (наливання) зерна була – волога. Найвищою маса 1000 зерен була на рівні - 292,9 г у гібриду ДКС 3705 та – 285,1 г, у гібриду ДКС 3507, і формувалася від сівби при середньодобовій температурі ґрунту + 10 °С. Найнижчим цей показник визначений на рівні 283,7 г у гібриду ДКС 3507 та 290,6 г у гібриду ДКС 3705 від сівби при середньодобовій температурі ґрунту + 12 °С.

Що стосується виходу зерна, то найвищий його показник - 87 % встановлений від сівби гібридів знову ж таки при середньодобовій температурі ґрунту + 10 °С.

Висновок: Отже, на формування структури урожаю рослинами кукурудзи мали неабиякий вплив строки сівби у поєднанні із особливістю генетичного потенціалу гібридів.